

سرمقاله

نگاهی بر سناریوهای مقابل ایران در رویارویی با مکانسیسم ماشه

ادامه از صفحه یک...بازارها منتقل می شودو تصمیم گیری اقتصادی را برای سیاست گذاران دشوارتر می کند. یکی از موضوعاتی که اخیراً در مرکز توجه قرار گرفته، احتمال فعال سازی مکانیسم ماشه توسط اروپا است. از ماه‌ها پیش، زمزمه‌هایی در مورد آمادگی سه کشور اروپایی برای اجرای این مکانیسم به گوش می‌رسید و حالا به نظر می‌رسد در صورت بی‌نتیجه ماندن مذاکرات با واشنگتن، اروپایی‌ها عزم خود را برای اقدام علیه ایران جزم کرده‌اند این در حالی است که کشورهای اروپایی هم‌راستا با ایالات متحده گام برمی‌دارند و اجرای مکانیسم ماشه را به عنوان ابزاری برای نزدیک‌تر شدن به واشنگتن می‌بینند. حتی در مواجهه با حملات نظامی مشترک آمریکا و اسرائیل به ایران نیز، سکوت یا توجه‌گیری اروپا به خوبی نشان داد که فاصله آن‌ها با مواضع آمریکا، بیش از پیش کاهش یافته است. در چنین شرایطی، برخی تحلیل‌گران متقدندن اجرای مکانیسم ماشه تأثیر اقتصادی قابل توجهی نخواهد داشت. از این منظر، عامل اصلی فشار تحریمی نه انجم بین‌المللی، بلکه اراده ایالات متحده است. آمریکا بدون نیاز به همراهی جهانی، توانسته شدیدترین تحریم‌ها را علیه ایران اعمال کند و اگر روزی تصمیم به تعامل بگیرد، تأثیر تحریم‌ها – حتی اگر از سوی سایر کشورها ادامه یابد – به شکل محسوسی کاهش خواهد یافت. در این میان، لازم است سیاست‌گذاران ایرانی از اکنون به فکر مقابله با سناریوهای سخت‌گیرانه‌تر باشند. حفظ توان فروش نفت، حتی در بدترین شرایط، باید یک اولویت قطعی تلقی شود. در این مسیر، گفت‌وگو با شرکای راهبردی مانند چین و دیگر کشورهای آسیایی باید با جدیت دنبال شود. چین در حال حاضر یکی از مشتریان اصلی نفت ایران است و اگر مذاکرات هوشمندانه‌ای صورت گیرد، می‌توان بخشی از فشار تحریم‌ها را با استمرار صادرات به این کشورها مدیریت کرد. در سناریویی که مکانیسم ماشه به اجرا گذاشته شود، تأثیرات آن احتمالاً به نوسان نرخ ارز در محدوده ۱۰۰ تا ۱۱۰ هزار تومان محدود خواهد شد. اما همین میزان نوسان نیز در شرایط فعلی – که جامعه تحت فشار روانی، تورم بالا، و نااطمینانی عمومی قرار دارد – می‌تواند پیامدهای روانی قابل توجهی داشته‌باشد. تحولات میدانی اخیر، از جمله حملات هوایی بی‌درپی به ایران، یک پیام روشن به همراه داشته است: ایران از بلند تقویت فوری بنیه دفاعی خود است. تجربه جنگ اخیر نشان داد که ضعف‌هایی در سامانه‌های دفاعی کشور وجود دارد که باید بدون تعلل برطرف شود. برخی بر این باورند که در آینده‌ای نه‌چندان دور، احتمال حمله مجدد اسرائیل وجود دارد و از همین امروز باید برای چنین سناریویی آماده شد. در کنار توجه به توان نظامی، بهبود روابط با همسایگان باید دومین اولویت کشور باشد. کاهش تنش با کشورهای منطقه می‌تواند از یک‌سوفشارهای سیاسی و امنیتی را کاهش دهد و از سوی دیگر، راه‌ابری تبادلات تجاری و مالی باز نگه دارد. در این راستا، همسویی راهبردی با چین نیز باید به‌عنوان سومین محور اصلی سیاست خارجی دنبال شود تا در صورت تشدید تحریم‌ها، روزنه‌های حیاتی اقتصاد کشور بسته نشوند. به واقع، مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ در سه حوزه امنیتی، دیپلماتیک و اقتصادی می‌تواند ایران را در برابر موج تحریم‌های احتمالی جدید مصون سازد. همان‌طور که یکی از معاونان پیشین بانک مرکزی تأکید کرده است، سیاست‌گذار باید با هم‌افزایی توان دفاعی، توسعه دیپلماسی منطقه‌ای و تعامل فعال با چین، مسیر حرکت کشور را از "مقابله با بحران" به سمت "مدیریت هوشمندانه ریسک" تغییر دهد. اما تنها چالش ایران سیاست خارجی نیست.

یادداشت

ابعاد اهمیت سفر لاریجانی به عربستان

ادامه از صفحه یک...در حوز‌های گوناگون تأثیر گذاری خود را افزایش دهد. دیدار دیر شورای عالی امنیت ملی با مقامات ارشد امنیتی و سیاسی عربستان در شرایطی صورت می‌گیرد که اقدامات خصمانه، تهاجمی و زیر پا گذاشتن قواعد و قوانین بین‌المللی توسط رژیم غاصب صهیونیستی در منطقه افزایش یافته است. باید به این نکته توجه داشت که قطعاً موضوع مهم فلسطین و سرنوشت آ‌رمان و گفتمان آزادی‌بخش فلسطین و شرایط فعلی حاکم بر غزه از موضوعات مورد توجه مقامات مشترک در این خصوص می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر افزایش توانمندس مردم غزه و جلوگیری از استمرار حملات نظامی رژیم صهیونیستی داشته‌باشد. با توجه به مشخص بودن مواضع دو کشور در حوزه امنیت منطقه‌ای، قطعاً گفت‌وگو در خصوص تأمین امنیت منطقه‌ای توسط کشورهای منطقه از دیگر موضوعات مهم و اساسی است که مقامات ارشد دو کشور می‌توانند در خصوص آن‌ها گفت‌وگو بپردازند. نکته بعدی و دارای اهمیت، مسئله قیمت نفت در آستانه سردی هوا و نیاز بیشتر غرب به این ماده حیاتی است. موضوعات مهم مورد علاقه دو کشور که در غالب مسائل دو‌جانبه مانند مسائل حج، موضوع افزایش سهمیه حج عمره و مسائل مورد علاقه دو کشور در حوزه اقتصادی، سیاسی و امنیتی نیز از مسائل دیگری است که می‌تواند در این سفر مورد توجه قرار گرفته باشد. باید توجه داشته باشیم که سومین سفر دیر شورای عالی امنیت ملی پس از عراق و لبنان به عربستان نشان‌دهنده اهمیت جایگاه این کشور در نزد مقامات ارشد جمهوری اسلامی است. قطعاً نزدیک کردن مواضع تهران و ریاض در موضوعات مورد اشاره، قابلیت تعمیق روابط را به دنبال خواهد داشت. مطالب غیرقابل قبول و غیرقابل پذیرش مقامات آمریکایی در ارتباط با دفاع بومی جمهوری اسلامی مسعود نخواهد بود و قطعاً هیچ‌کسی به این مطالب و موضوعات توجهی نخواهد کرد. یقیناً توانمندی دفاعی جمهوری اسلامی با عایت به هار شدن رژیم صهیونیستی در منطقه و اقدامات نظامی آن‌ها حفظ خواهد شد.

هیأت عالی نظارت مجمع تشخیص، مصوبه تغییر ساز و کار بررسی بودجه را تأیید کرد

ماده ۱۸۲ آیین‌نامه داخلی در انتظار نظر شورای نگهبان است که طی این هفته یا هفته آینده، شورای نگهبان نظر خود را به مجلس اعلام خواهد کرد. زنگنه خاطر‌نشان کرد: اصلاح ماده ۱۸۲ آیین‌نامه داخلی، به شفاف‌تر و کارآمدتر شدن فرآیند بررسی لایحه بودجه در مجلس کمک خواهد کرد.

«تجارت» از ناکارآمدی طرح مالیات‌ستانی از خانه‌های خالی گزارش می‌دهد

تاخت و تاز سوداگران بازار مسکن

بر خانه‌های خالی به حساب شهرداری‌های محل واریز شود تا صرف‌حیای یافت‌های فرسوده و اقدامات لازم برای ساخت خانه‌های ارزان قیمت برای اقشار کم‌بضاعت شود. آیین‌نامه اجرایی این بند نیز توسط وزارت کشور، سازمان امور مالیاتی و وزارت راه و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. با وجود این اصلاحات، عملکرد مالیاتی حاصل از این قانون هنوز با انتظارات فاصله زیادی دارد. در قانون بودجه سال ۱۴۰۳، پیش‌بینی شده بود که دولت از محل مالیات بر خانه‌های خالی بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال درآمد کسب کند. اما گزارش‌های سازمان امور مالیاتی نشان می‌دهد که تنها حدود ۱۶ درصد از این رقم محقق شده است. در سال ۱۴۰۲، درآمد دولت از مالیات خانه‌های خالی تنها ۱۶ میلیارد و ۲۷۴ میلیون تومان بوده است و در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۳ نیز فقط ۱ میلیارد و ۳۴۷ میلیون تومان مالیات وصول شده است. این ارقام نشان‌دهنده ناکارآمدی قانون در تحقق اهداف مالیاتی است. در جهت تسهیل اجرای قانون، در مرداد ۱۴۰۴، سامانه مالیات بر املاک اجاری با سامانه مالیات بر خانه‌های خالی سازمان امور مالیاتی متصل شد و دسترسی سیستمی مالکان خانه‌های خالی و کاربران سامانه مالیات بر املاک اجاری به سامانه مالیات بر خانه‌های خالی فراهم گردید. کارشناسان منتقدند که قانون مالیات بر خانه‌های خالی در حقیقت نوعی تشدید قانون مالیات بر اجاره املاک است، اما برای اجرای موثر آن نیازمند ز ساخت‌های اطلاعاتی و حقوقی کامل‌تری هستیم.

▪ نگاهی بر چالش‌های بسترهای اجرایی قانون مالیات بر خانه‌های خالی

مهدی موجدی ب‌کنظر سخنگوی سازمان امور مالیاتی کشور در گفتگویی درباره اینکه آیا قانون مالیات بر خانه‌های خالی در اجرا شکست خورده یا نه؟ اظهار کرد: من به عنوان یک کارشناس اقتصادی متقدم هر قانونی که ابلاغ می‌شود اگر توانیم مقدمات آن قانون را به درستی پیش‌بینی کنیم یا بسترهای لازم برای تحقق آن قانون را نداشته باشیم، ممکن است اساساً اجرای آن قانون با شکست مواجه‌شود. وی افزود: به عنوان مثال، سال‌ها بود که درخصوص تصویب و ابلاغ قانون مالیات بر عایدی سرمایه تلاش می‌کردیم و

گروه اقتصاد کلان: قانون اصلاح ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم که به عنوان قانون مالیات بر خانه‌های خالی شناخته می‌شود، از آذرماه سال ۱۳۹۹ به فهرست منابع درآمدی کشور اضافه گردید. به گزارش تجارت، هدف اصلی قانون‌گذاران از تصویب این قانون، مقابله با احتکار مسکن بود، چرا که مسکن یکی از نیازهای اساسی خانوارها محسوب می‌شود و وجود خانه‌های خالی می‌تواند موجب کاهش عرضه در بازار و افزایش قیمت‌ها شود. بنابرین، این قانون قصد داشت با شناسایی و مالیات‌بندی خانه‌های خالی، این واحدها را روانه بازار کند تا هم نیاز واقعی مردم تأمین شود و هم از این طریق درآمدهای مالیاتی دولت افزایش یابد. با این وجود، علیرغم اینکه این قانون به سرعت و بدون تأخیر تصویب شد، اما در هر مرحله اجرا با چالش‌ها و مشکلات فراوانی مواجه گردید. یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی که موجب شد این قانون به موفقیت کامل نرسد، ناتوانی در شناسایی دقیق و جامع خانه‌های خالی بود. کارشناسان اقتصادی و حقوقی معتقد بودند که دستگاه‌های متولی از جمله وزارت راه و شهرسازی و حتی شهرداری‌ها توان کافی برای تشخیص و معرفی خانه‌های خالی به سازمان امور مالیاتی نداشتند. به همین دلیل، آمار خانه‌های شناسایی شده و مالیات‌های وصول شده بسیار کمتر از انتظارات بود و تأثیر ملموسی بر بازار مسکن نداشت. در واقع، هر یک مورد موجود در بازار مسکن و ضعف ابزارهای شناسایی خانه‌های خالی، اجرای قانون را به رکود و ناکارآمد تبدیل کرد. طبق مفاد قانون، خانه‌های خالی که در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت واقع شده باشند و در سال بیش از ۱۲۰ روز بدون سکونت یا استفاده باشند، مشمول مالیات‌های سنگینی خواهند شد. میزان مالیات برای سال اول شش برابر مالیات بر درآمد اجاره تعیین شده و این نرخ در سال‌های بعدی به صورت تصاعدی افزایش می‌یابد: به گونه‌ای که در سال دوم به ۱۲ برابر و از سال سوم به بعد به ۱۸ برابر مالیات اجاره خواهد رسید. علاوه بر این، افرادی که پنج خانه یا بیشتر در اختیار دارند، مالیات مضاعفی برای تمام واحدهای مسکونی خالی پرداخت می‌کنند. مسئولیت اصلی شناسایی این خانه‌های خالی بر عهده وزارت راه و شهرسازی است که از طریق سامانه ملی املاک و اسکان کشور، داده‌های مربوط به سکونت یا خالی بودن واحدها را جمع‌آوری می‌کند. بر اساس گزارش سازمان امور مالیاتی کشور در آذرماه ۱۴۰۳، وزارت راه و شهرسازی موفق شده‌است تا بیش از ۲۸ هزار واحد مسکونی خالی مربوط به سال ۱۴۰۲ را به سازمان امور مالیاتی معرفی نماید. این اطلاعات مبتنی بر داده‌های سامانه ملی املاک و اسکان بوده و این سامانه به عنوان مرجع رسمی شناسایی خانه‌های خالی تعیین شده است. اما در مقابل، آمار دیگری نیز از سوی مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران ارائه شده که طی سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴ تعداد خانه‌های خالی شناسایی شده را حدود ۷۴ هزار واحد اعلام می‌کند که اختلاف فاحشی با آمار رسمی دارد.

▪ ناکامی قانون مالیات از خانه‌های خالی پس از چهار سال

بعد از گذشت چهار سال از اجرای این قانون و با توجه به ناکارآمدی‌ها و مشکلات موجود در شناسایی خانه‌های خالی، در تاریخ ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ قانون مالیات بر خانه‌های خالی در قالب قانون «ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره‌ها» مورد بازنگری قرار گرفت و اصلاحاتی در آن اعمال شد. بر اساس این اصلاحات، علاوه بر وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌های شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت نیز موظف شدند که واحدهای مسکونی خالی را شناسایی کنند و اطلاعات مربوط به آن‌ها را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهند. وزارت راه و شهرسازی نیز مسئولیت صحت‌سنجی داده‌ها را بر عهده دارد و سپس از تأیید، این اطلاعات را به سازمان امور مالیاتی برای دریافت مالیات معرفی می‌کند. همچنین مقرر شد که ۱۰۰ درصد درآمدهای حاصل از مالیات

گروه اقتصاد کلان: علی‌حدایی، دبیر کل کانون شوراهای اسلامی کار کشور در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم اظهار داشت علی‌رغم اینکه در ابتدای سال می‌توانیم بگوییم افزایش دستمزد رقم قابل قبولی بود. اما با اتفاقاتی که افتاده است از جمله عدم کنترل نرخ تورم و افزایش قیمت کالاها، افزایش دستمزد بی‌اثر شده‌است. خدایی با بیان اینکه نیاز است هر چه سریع‌تر تصمیماتی برای جبران قدرت خرید از دست‌رفته کارگران گرفته شود افزود: یکی از مهمترین‌ها تشکیلات جلسه شورای عالی کار است. این جلسه باید هر چه سریع‌تر تشکیل شود. بنابه‌لایلی برگزاری جلسات شورای عالی کار با مشکلاتی روبرو بود که در حوزه کانون کارفرمایی شاهد آن بودیم که الان رفع شده است. به همین دلیل منتظر هستیم تا جلسه شورای عالی کار هر چه سریع‌تر برگزار شود. دبیر کل کانون شوراهای اسلامی کار کشور گفت: در ابتدای سال جاری با افزایش دستمزدی که

با وجود ناتاری نباید انتظار سوددهی از بورس داشت

سیدشمس‌الدین حسینی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره وضعیت بازار سرمایه در فصل تابستان امسال اظهار داشت: مسائل و موضوعات بازار سرمایه را باید نخست از جنبه اتفاقاتی که در بخش‌های دیگر اقتصاد کشور اتفاق می‌افتد، مورد بررسی قرار داد؛ این انتظار که در بازارهای مختلف ناتاری داشته باشیم ولی در بازار سرمایه شاهد شکوفایی باشیم و سهام شرکت‌های بورسی سودده باشند، یک انتظار غیر واقعی است. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس یادآور شد: وقتی در سال گذشته یا در سال جاری تعداد زیادی از شرکت‌های بورسی بخصوص شرکت‌های انرژی‌ر به خاطر محدودیت انرژی نتوانسته‌اند تولید و صادر کنند و میزان تولید آنها با فاصله زیاد، کمتر از ظرفیت اسمی آنهاست، طبیعی است که سوددهی این شرکت‌ها کاهش می‌یابد. بنابراین وقتی صورت‌های مالی این شرکت‌ها منتشر شده و سهام‌دار با کاهش سوددهی آنها مواجه می‌شود، روی کاهش ارزش سهام این شرکت‌ها اثر می‌گذارد. وی با تأکید بر اینکه باید برخی بنیان‌ها را در اقتصاد اصلاح کنیم، افزود: این ناتراری‌ها به شدت بر بازار سرمایه اثر می‌گذارد کم‌اینکه بسیاری از رویدادهای سیاسی و امنیتی اثر منفی بر بازار سرمایه می‌گذارد و نمی‌توانیم بازار سرمایه را بدون در نظر گرفتن این واقعیت‌ها تحلیل کنیم.

انجام شد، ضریب پوشش دستمزد نسبت به هزینه‌های خانوار حدود ۷۰ درصد بود؛ اما آخرین گزارش‌ها نشان می‌دهد این میزان اکنون به کمتر از ۳۰ درصد رسیده است. این شرایط به هیچ وجه برای معیشت کارگران قابل قبول نیست و ضرورت دارد در آمدن‌ها اصلاح

شود. ما به عنوان نمایندگان کارگران در خواست بازنگری در دستمزد نیمه دوم سال را مطرح خواهیم کرد. نماینده کارگران در شورای عالی کار با بیان اینکه با سقوط دستمزد در برابر هزینه‌ها روبرو هستیم داد: سئوآت قبل روند اصلاح دستمزد در نیمه دوم سال اغلب طولانی و در نهایت به سال بعد موکول می‌شد، اما با توجه به اظهارنظرهای اخیر مقامات دولت و رئیس‌جمهور، انتظار داریم به خواسته کارگران

باطلی قرار داریم. اینقدر به این مسئله عادت کرده‌ایم فکر می‌کنیم باید چنین باشد. سال هاست که در تورم‌های سنگین هستیم و تلاش می‌کنیم دستمزد را بهبود دهیم و به مرحله ای برساییم که بتواند هزینه خانوار را کاهش دهد. طبیعی نیست که هر ساله میزان تورم اینگونه افزایش می‌یابد. متأسفانه به این مسئله باید توجه‌شودوی درباره اثر افزایش دستمزد بر تورم گفت: ما نمی‌گوییم افزایش دستمزد تأثیری

هدایت اعتبار؛ راهکار اصلی بانک مرکزی برای تقویت تولید

به است. در مقابل، اثر نرخ رشد نقدینگی با یک لگ زمانی ظاهر شده است. افزایش نرخ ارز در کوتاه‌مدت به رشد تورم منجر شده و هم‌زمان افزایش تورم و نرخ ارز نیز با یک لگ زمانی بر رشد نقدینگی اثر گذاشته‌اند و چرخه‌ای تورمی شکل گرفته است. معاون بانک مرکزی ادامه داد: رشد اقتصادی همواره روند مشخصی داشته است؛ میانگین ۴۴ ساله آن ۳.۱ درصد، میانگین ۲۰ ساله ۲.۷ درصد و میانگین ۷ ساله ۲.۵ درصد بوده است. با وجود افزایش نرخ رشد نقدینگی، روند رشد اقتصادی حتی کاهشی بوده است. این آمارها نشان می‌دهد که رشد بالای نقدینگی به سمت فعالیت‌های مولد حرکت نکرده و بیشتر صرف هزینه‌های جاری و فعالیت‌های نامولد شده است. وی افزود: از دهه ۶۰ به بعد نرخ ارز تأثیر چندانی بر تورم نداشته، اما

از اواسط دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ هم حرکتی نرخ تورم و نرخ ارز بیشتر شد. در این دوره رشد نقدینگی بسیار بالاتر از نرخ تورم و نرخ ارز بود. درآمدهای نفتی موجب کنترل تورم شد و تورم پایین بیشتر ناشی از تورم منفی کالاها و وارداتی بود. اما از اواسط دهه ۹۰، رشد بالای نقدینگی اثر خود را بر اقتصاد گذاشت. شیرجیان تأکید کرد: در دهه ۶۰ به بعد، درآمدهای ارزی و ثبات نرخ ارز اثر رشد نقدینگی بر تورم را به تعویق انداخت، اما با کاهش درآمدهای ارزی پس از اواسط دهه ۸۰ دیگر امکان کنترل تورم از مسیر واردات وجود نداشت. در نتیجه نرخ ارز و تورم هم حرکتی بیشتری پیدا کردند. در دهه ۹۰ نرخ ارز به شدت به لنگر انتظارات تورمی تبدیل شد و هر تغییری در نرخ ارز با فاصله در تورم و انتظارات تورمی منعکس می‌شد.